

Prof. dr. sc. Mirko Dražen Grmek

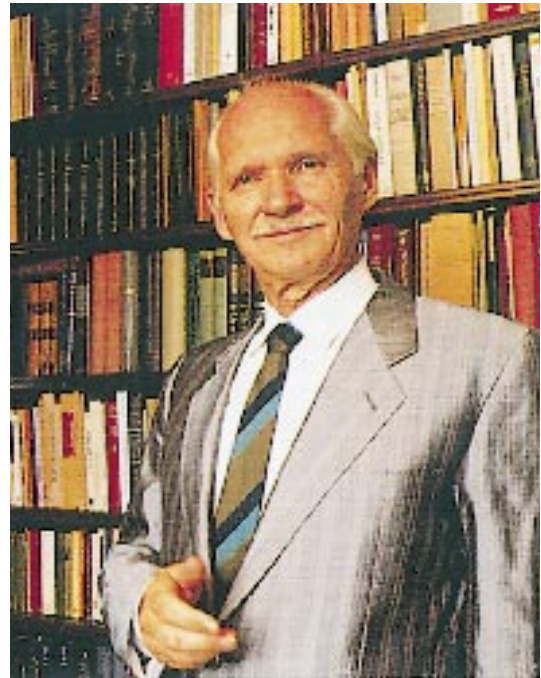
9. 1. 1924. - 6. 3. 2000.

U Parizu, gdje je djelovao više od pola svog plodonosnog života, umro je 6. ožujka 2000. prof. dr. Mirko Dražen Grmek, povjesničar biomedicinskih znanosti i istaknuti humanist. Rodio se 9. siječnja 1924. u Krapini. Gimnaziju i studij medicine završio je u Zagrebu (1951). Od 1953. u Institutu za medicinska istraživanja vodi Odjel za povijest medicine, koji 1960. prerasta u Institut (danas Zavod) za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti JAZU. Obrativši 1958. prvi u nas doktorat znanosti iz područja povijesti medicine, postaje 1960. sveučilišnim profesorom te struke na zagrebačkome Medicinskom fakultetu.

Na poziv Nacionalnog centra za znanstvena istraživanja u Parizu prelazi 1963. u tu svjetsku metropolu, djelujući deset godina kao znanstveni savjetnik, a potom od 1973. do 1989. kao sveučilišni profesor i voditelj poslijediplomskih studija za povijest znanosti na Sorboni. Ondje 1971. stječe i doktorat filozofije, 1987. doktorat "honoris causa" sveučilišta u Lausanni (iz područja klasične filologije i humanističkih znanosti), a 1998. i u Bologni. Bio je gostujući profesor na mnogim europskim i američkim sveučilištima, direktor nekoliko međunarodnih škola za povijest znanosti.

Znanstvenim se radom počeo baviti još kao student, a stažirajući u zadarskoj bolnici, u slobodno je vrijeme radio u tamošnjem Povijesnom arhivu. Obrađivao je povijest medicine u Hrvata, s posebnim obzirom na doprinos naših liječnika svjetskoj medicinskoj baštini, ističući zasluge Santorija Santorija, Federika Grisogona, Gjura Baglivija, Andrije Štampara. Proučavajući stariju medicinsku književnost, sastavio je retrospektivnu hrvatsku medicinsku bibliografiju. Iz zanimanja za medicinsku književnost potječe njegov rad u "Plivinim" SAOPĆENJIMA "Od nipurske pločice do prve štampane medicinske knjige" (1963). Zanimanje za portrete naših liječnika rezultiralo je u SAOPĆENJIMA s još dva rada: o liječničkim portretima renesansnog majstora Kolunića-Rote (1973.) i o starim fotografskim portretima naših liječnika (1976.).

Bibliografija prof. Grmeka je golema. U prvom redu tu je više od 30 knjiga, od kojih se ističu "Bolesti u osvit zapadne civilizacije" (u kojoj je na osnovi lingvističke interpretacije klasičnih tekstova, uz pomoć osteoarheologije i paleodemografije, a služeći se stečevinama moderne medicine, protumačio bolesti antičkog svijeta i njihov utjecaj na razvoj civilizacije), "Povijest side" (gdje je ustvrdio da AIDS nije nova, već emergentna bolest, koja se razbuktała kad je došlo do promjene bioloških, ekoloških i socijalnih čimbenika, "Prva biološka revolucija" (u kojoj je upozorio na dotad nedovoljno jasno uočen

obrat u načinu razmišljanja u biološkim znanostima u XVII. st.) te "Povijest medicinske misli Zapada" (gdje je dao težište na psihologiju i logiku znanstvenog otkrića kroz stoljeća).

Profesor Grmek bio je glavni urednik nekoliko znanstvenih časopisa i enciklopedija, redoviti i počasni član mnogih uglednih znanstvenih društava i akademija, jedan od najistaknutijih hrvatskih znanstvenika uopće, čovjek velike erudicije i širokih pogleda. No, uza sve to bio je inicijator okupljanja hrvatske dijaspore u Francuskoj, pokretač francusko-hrvatske kulturne suradnje, zauzeti hrvatski domoljub. To je napose došlo do izražaja za srbočetničke agresije na Hrvatsku, kad se angažirao u tumačenju istine o aktualnim prilikama u Hrvatskoj i objašnjenju korijena te agresije (knjiga "Etničko čišćenje") te je bitno pridonio promjeni francuskoga javnog mnijenja, koje je pod utjecajem velikosrpske propagande bilo zamagljeno pogrešnim predodžbama o fašistoidnom karakteru Hrvata.

Znanost je podigao na visoku razinu, no uvijek se valja prisjetiti njegovih riječi da znanost nije ništa bez humanizma.

dr. Vladimir Dugački